

Кульбачна Л. А.

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Науковий керівник: канд. екон. наук **Мельник О. І.**,
Миколаївський національний аграрний університет

ДІАГНОСТИКА БАНКРУТСТВА В КОНТЕКСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

В сучасних умовах розвитку економіки України спостерігається нарощування негативних тенденцій, які відзначаються на результативності, діяльності господарюючих суб'єктів та спричиняють збільшення кількості збанкрутілих підприємств. Зазначене потребує розгляду питань, пов'язаних з розкриттям змісту банкрутства, розробкою методики визначення його ймовірності, виявлення кризових проявів на початкових етапах та подолання їх наслідків.

Теоретичні, методологічні засади антикризового управління досліджували такі науковці як О. Ларіонова, Л. Лігоненко, В. Маховка та інші. Однак, варто відзначити, що на сьогодні вирішення проблеми банкрутства за нестабільних умов господарювання залишається вкрай актуальним і потребує більш глибокого дослідження з точки зору його запобігання та подолання кризових явищ в діяльності підприємств.

Будь-яке підприємство у процесі своєї господарської діяльності зіштовхується з ризиками, які виникають у результаті негативного впливу на нього зовнішніх і внутрішніх факторів. Найбільш непередбачуваний вплив на підприємство здійснюють зовнішні фактори, такі як: інфляція, зміна ринкової кон'юнктури, зміна податкового законодавства, нестабільність політичної ситуації тощо. Вплив вищезгаданих факторів у більшості випадках призводить до погіршення фінансового стану підприємств, появи кризових тенденцій та нерідко доводить їх стан до межі потенційного банкрутства. Під банкрутством підприємства розуміють неспроможність юридичної особи відновити свою платоспроможність та задовольнити у встановлений для цього термін пред'явлені йому кредиторами вимоги й виконати зобов'язання перед державою [1].

Згідно з інформацією, яка надходить до Державного департаменту з питань банкрутства, з кожним роком зростає кількість справ про банкрутство підприємств різних форм власності. Так, кількість порушених справ про банкрутство підприємств у 1999–2002 рр. мала тенденцію до зниження, а починаючи з 2003 р. – щорічно зростала, причому перше найбільш активне зростання їх кількості відбулося у 2006–2007 рр. (на 2892 справи у 2006 р. та на 3109 – у 2007 році). У 2012 р. кількість справ, закінчених провадженням, становила 10382, у 2013 р. їх чисельність скоротилася на 2454 випадки, у 2014 р. – на 1886, а у 2015 р. – зросла на 1075 справ [2].

При здійсненні прогнозування ймовірності банкрутства по кожному з підприємств виділяється визначена кількість показників, що характеризують його фінансовий стан. Причому, для аналізу можуть бути включені дані за

відповідними показниками і за ряд років, що дозволяє оцінити схильність підприємства до банкрутства з урахуванням фактору часу. Для оцінки ймовірності банкрутства у вітчизняній практиці найчастіше використовується система коефіцієнтів: коефіцієнт поточної ліквідності (покриття); коефіцієнт забезпеченості власними коштами; коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності. Проте, не зважаючи на наявність великої кількості методик, що дозволяють прогнозувати банкрутство підприємства з тією або іншою мірою вірогідності, жодна з них не може претендувати на використання як універсальна [3].

Процес виведення підприємства з кризового стану має відбуватися не хаотично, безсистемно, він має бути належним чином організований та скоординований. Антикризове управління повинне, перш за все, забезпечити фінансову стабілізацію на підприємстві, вчасно попереджувати та приймати адекватні заходи щодо усунення складнощів у його діяльності. Цього можна досягти при послідовному виконанні наступних дій:

– систематичний розрахунок чистого робочого капіталу. Цей показник важливий тому, що дає можливість підприємству сплатити свої зобов'язання і збільшити виробництво;

– контроль поточної і перспективної платоспроможності підприємства у динаміці, оскільки, при цьому важливо враховувати фактор часу, а саме своєчасно перетворити активи в готівку або зайняти кошти саме в той момент, коли це необхідно для підприємства .

Отже, процес діагностики банкрутства на підприємстві є важливим напрямом антикризового управління, проведенням якого не можна нехтувати. При цьому варто обирати не просто найбільш прийнятну модель оцінювання вірогідності банкрутства з існуючих, а розраховувати показники фінансового стану, враховуючи стан економіки в Україні загалом і в галузі зокрема, застосовувати ряд експертних методів для врахування чинників, які неможливо обчислити, а також застосовувати у практичній діяльності вище наведену послідовність здійснення процедур.

Список використаних джерел:

1. Ларіонова О. А. Основи антикризового управління: навчальний посібник під редакцією проф. А. Ф. Андрєєва. – М. : ГУП Видавництво «Нафта і газ» РГУ нафти и газу, 2007. – 203 с.

2. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: теоретико–методологічні засади та практичний інструментарій / Л. О. Лігоненко. – К. : КНТЕУ, 2011. – 580 с.

3. Маховка В. М. Методологія формування системи антикризового управління підприємством / В. М. Маховка // Інноваційна економіка. – 2013. – № 1. – С. 102–105.